

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

KPB-4110-01-02/2012

Warszawa, 20 stycznia 2012 r.

Pan
st. bryg. Dariusz Drzewiecki
Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
w Pruszkowie

Szanowny Panie Komendancze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o NIK¹, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego, przeprowadziła kontrolę w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pruszkowie w zakresie przygotowania podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (KSRG) do działań ratownictwa technicznego na drogach i autostradach.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 8 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, działając na podstawie art. 60 ust.1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację przez Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Pruszkowie zadań w zakresie przygotowania podmiotów KSRG do działań ratownictwa technicznego na drogach powiatu pruszkowskiego. Zasadnicze nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprzestrzegania Procedury P2 przy ustalaniu sieci jednostek KSRG na terenie powiatu pruszkowskiego,
- nieokreślenia w Analizie Zabezpieczenia Operacyjnego Powiatu Pruszkowskiego stopnia przygotowania jednostek OSP włączonych do KSRG, do działań ratowniczych w zakresie ratownictwa technicznego na drogach,
- nieprzeprowadzeniu wymaganej liczby inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów KSRG,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- braków w wyszkoleniu strażaków KSRG powiatu Pruszkowskiego z zakresu ratownictwa technicznego oraz udzielania pierwszej pomocy.

1. Na terenie powiatu pruszkowskiego funkcjonuje Komenda Powiatowa PSP w Pruszkowie z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą i posterunkiem w Brwinowie oraz 10 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

Powyższy system działań m.in. w oparciu o sporządzony Plan sieci podmiotów Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego i ich obszarów chronionych na 2011 r.

Wyżej wymieniony plan powinien zostać opracowany w oparciu o Procedurę P 2 Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, dotyczącą *ustalania planu sieci jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz rozmieszczenia sprzętu specjalistycznego*². Analiza Zabezpieczenia Operacyjnego Powiatu Pruszkowskiego nie zawierała wszystkich wymaganych przepisami rozdziału 5 ww. procedury danych. Brak było informacji o:

- zadaniach oraz podstawowych i specjalistycznych czynnościach ratowniczych realizowanych przez podmioty KSRG i podmioty wspomagające KSRG, w zależności od rodzaju zagrożenia, całodobowej i rocznej lub sezonowej dyspozycyjności niezbędnej do pilnego reagowania na nagłe zdarzenia i zagrożenia, oraz posiadanego wyszkolenia i wyposażenia ratowniczego, środków ochrony osobistej, łączności oraz zabezpieczenia logistycznego,
- najbardziej prawdopodobnych czasach dysponowania i przybycia na miejsce zdarzenia, w przedziale do 8, 15 i 30 minut, pierwszych i kolejnych jednostek OSP włączonych do KSRG w celu wyznaczenia dla nich obszarów chronionych lub ich zmiany, ze względu na ich gotowość do natychmiastowego reagowania na nagłe zagrożenia, z uwzględnieniem rodzaju zagrożenia oraz sposobu przemieszczenia sił i środków ratowniczych, w warunkach dziennych i nocnych oraz przy utrudnionych warunkach komunikacyjnych w zależności od pory roku i pory dnia.

W ocenie NIK, powyższe nieprawidłowości mogą skutkować nieefektywnym rozmieszczeniem jednostek KSRG i sprzętu specjalistycznego na terenie powiatu.

Osobą odpowiedzialną za powyższe nieprawidłowości jest Naczelnik Wydziału Operacyjnego³ Komendy Powiatowej PSP w Pruszkowie.

---

² Zgodnie z rozdz. 1 Procedury P 2 Doskonalenie organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego poprzedzone opracowaniem wniosków z analizy zabezpieczenia operacyjnego służy w szczególności planowaniu i ustaleniu sieci podmiotów tworzących KSRG oraz ma na celu:

- skrócenie czasu przybycia na miejsce zdarzenia sił i środków podmiotów ratowniczych;
- tworzenie nowych jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP, specjalistycznych grup ratowniczych, posterunków czasowych lub reorganizacji aktualnie istniejącej sieci podmiotów ratowniczych, z uwzględnieniem przemieszczenia sprzętu ratowniczego oraz zmiany miejsca stacjonowania określonych sił i środków adekwatnych do rodzaju zagrożeń;
- nałożenie nowych zadań i zakresów czynności, przy uwzględnieniu konieczności zakupu sprzętu i przeprowadzenia szkoleń;
- określenie potrzeb w zakresie włączania podmiotów ratowniczych do KSRG lub współpracy z podmiotami działającymi na jego rzecz oraz stałą weryfikację zadeklarowanej przez podmioty ratownicze gotowości do podjęcia działań ratowniczych.

³ Zgodnie z zapisem pkt 1 Zakresu Czynności Naczelnika Operacyjnego Komendy Powiatowej PSP w Pruszkowie do zakresu jego czynności należy analizowanie stanu zabezpieczenia operacyjnego na obszarze powiatu.

2. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 1999 r. *w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego*⁴ w KP PSP w Pruszkowie opracowano Analizę Zagrożeń Powiatu Pruszkowskiego oraz Analizę Zabezpieczenia Operacyjnego Powiatu Pruszkowskiego.

W Analizie Zagrożeń Powiatu Pruszkowskiego zagrożenia związane z użytkowaniem dróg sformułowane zostały bardzo ogólnie, a wnioski dotyczące realizacji zadań ratownictwa na drogach w ogóle nie zostały zawarte.

Należy podkreślić, że zgodnie ze statystyką przekazaną przez Pana Komendanta, w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 20 października 2011 r., zaistniało na terenie powiatu pruszkowskiego 1.031 miejscowych zagrożeń, podczas których prowadzone były działania ratownicze na drogach (38,2% miejscowych zagrożeń).

NIK negatywnie ocenia fakt, iż dotychczas nie sporządzono rzetelnej Analizy Zabezpieczenia Operacyjnego Powiatu Pruszkowskiego. Z treści analizy nie wynika, czy wszystkie jednostki OSP włączone do KSRG z powiatu pruszkowskiego są w stanie w pełni realizować działania ratownicze w poszczególnych dziedzinach ratownictwa (w tym ratownictwa technicznego na drogach), czy nie występują ograniczenia w realizacji tych działań z racji braków w wyposażeniu, wyszkoleniu, lokalizacji jednostek lub innych przyczyn.

Zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. *w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego* opracowanie planów ratowniczych poprzedza się analizą zagrożeń i analizą zabezpieczenia operacyjnego podległego obszaru⁵.

W ocenie NIK wykazane wyżej braki w treści analiz skutkować mogą prowadzeniem procesu planowania działań KSRG w oparciu o niepełne dane, co może utrudnić realizację zadań ratowniczych na drogach i autostradach.

Osobami odpowiedzialnymi za powyższe nieprawidłowości jest Naczelnik Wydziału Operacyjnego⁶ oraz Naczelnik Wydziału Kontrolno-Rozpoznawczego⁷ Komendy Wojewódzkiej PSP w Warszawie.

3. W pierwszym półroczu 2011 r. Komenda Powiatowa PSP nie przeprowadziła żadnej inspekcji gotowości operacyjnej jednostek OSP wchodzących do KSRG na terenie powiatu pruszkowskiego. Brak przeprowadzonych inspekcji stanowi naruszenie § 3 pkt 6 lit. b zarządzenia Nr 13/2010 Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 9 lipca 2010 r. określającego, że *„Przy planowaniu inspekcji należy przyjąć zasadę przeprowadzenia, co najmniej jednej inspekcji w półroczu kalendarzowym każdej OSP w KSRG”*. Z wyjaśnień Komendanta Powiatowego PSP wynikało, że inspekcji nie

⁴ Dz. U. Nr 111, poz. 1311 ze zm. Zgodnie z § 56 obecnie obowiązującego rozporządzenia z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 46, poz. 239), § 4 ust. 1 pkt 1 dotyczący analiz wchodzi w życie z dniem 31 marca 2012 r.

⁵ Dz. U. Nr 46, poz. 239

⁶ Zgodnie z zapisem pkt 1 Zakresu Czynności Naczelnika Operacyjnego Komendy Powiatowej PSP w Pruszkowie do zakresu jego czynności należy analizowanie stanu zabezpieczenia operacyjnego na obszarze powiatu, a także zgodnie z pkt 4 analizowanie stanu wyposażenia jednostki ratowniczo-gaśniczej i innych jednostek KSRG oraz przedstawianie wniosków w tym zakresie.

⁷ Zgodnie z zapisem pkt 5 Zakresu Czynności Naczelnika Wydziału Kontrolno-Rozpoznawczego Komendy powiatowej PSP w Pruszkowie do zakresu jego czynności należy rozpoznawanie możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych, a także zgodnie z pkt 7 opracowywanie i aktualizacja katalogu i mapy zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń.

prowadzono ze względu na przenoszenie w tym okresie KP PSP ze starego obiektu do nowej siedziby, w tym przeniesienia Powiatowego Stanowiska Kierowania, które jest kluczowym i pierwszym elementem prawidłowego funkcjonowania KSRG na terenie powiatu.

W ocenie NIK brak prowadzonych inspekcji powoduje, że Komenda nie dysponuje aktualną i zweryfikowaną wiedzą o przygotowaniu jednostek OSP włączonych do KSRG na terenie powiatu, co może utrudniać właściwą organizację działań ratowniczych.

Osobami odpowiedzialnymi za powyższe nieprawidłowości są Naczelnik Wydziału Operacyjnego⁸ oraz Z-ca Komendanta Powiatowego PSP⁹.

4. NIK pozytywnie ocenia techniczne możliwości Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP w zakresie działań ratownictwa na drogach, pomimo występujących braków sprzętowych w stosunku do wielkości ustalonych w Decyzji nr 277/2008 Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 31 marca 2008 r. wprowadzającej normatyw wyposażenia dla jednostek PSP na terenie woj. mazowieckiego¹⁰.

W grupie wyposażenia w sprzęt ratowniczy stwierdzono brak 1 szt. urządzenia do cięcia płomieniowego oraz 1 samochodu ratowniczo-gaśniczego ciężkiego (50% wymaganej liczby). Natomiast w grupie średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych jest o 1 samochód więcej w stosunku do liczby normatywnej.

Jak wynika z uzyskanych wyjaśnień, urządzenia do cięcia płomieniowego są zastępowane przez piły do cięcia betonu i stali, a także przez zestawy narzędzi hydraulicznych. Natomiast norma dotycząca wyposażenia w ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy została Komendzie narzucona i wynikała z obecności na terenie powiatu Zakładu o Dużym Ryzyku Powstania Awarii Przemysłowej (Progas-Eurogaz), który od 2009 r. nie funkcjonuje.

5. Zastrzeżenia NIK budzi nieprzeszkolenie 21 osób (53,9%) z zakresu ratownictwa technicznego dla strażaków ratowników OSP włączonych do KSRG. Przeszkolenia prowadzonego przez Komendę Powiatową PSP w Pruszkowie nie przeszedł w ww. zakresie żaden strażak z 2 jednostek OSP (Młochów i Żółwin). W latach 2010-2011 pomimo występujących potrzeb nie zorganizowano żadnego szkolenia w tym zakresie. Przyjęte potrzeby szkoleniowe (w aspekcie występujących zagrożeń na drogach i faktu oddania do użytku w 2012 r. autostrady A2) w ww. zakresie, zdaniem NIK są zbyt małe, ponieważ po uzupełnieniu wskazanych braków na jedną jednostkę OSP (10 jednostek) przypadają średnio ok. 4 przeszkolonych strażaków.

Ponadto NIK zwraca uwagę Pana Komendanta na występujące potrzeby szkoleniowe z zakresu kursu specjalistycznego kwalifikowanej pierwszej pomocy dla strażaków ratowników OSP włączonych do KSRG

⁸ Zgodnie z zapisem pkt 6 Zakresu Czynności Naczelnika Operacyjnego Komendy Powiatowej PSP w Pruszkowie do zakresu jego czynności należy przeprowadzanie inspekcji gotowości operacyjnej OSP na obszarze powiatu pod względem przygotowania do działań ratowniczych.

⁹ Zgodnie z zapisem pkt 8 Zakresu Czynności Zastępcy Komendanta Powiatowego PSP w Pruszkowie do zakresu jego czynności należy przeprowadzanie inspekcji gotowości bojowej (...) jednostek OSP należących do krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

¹⁰ Normatyw ustalono na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia z dnia 22 września 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 93 poz. 1035).

(26 niewyszkolonych strażaków, tj. 60%). W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 20 października 2011 r. nie przeprowadzono żadnego szkolenia w tym zakresie.

W ocenie NIK wykazane wyżej braki w wyszkoleniu członków OSP skutkować mogą obniżeniem standardów niesienia pomocy podczas zdarzeń w komunikacji drogowej.

NIK nie wnosi natomiast zastrzeżeń do realizacji doskonalenia zawodowego w Komendzie. Badając dokumentację szkoleniową prowadzoną przez JRG w Pruszkowie pozytywnie oceniono fakt uwzględnienia w tematyce doskonalenie zawodowego zagadnień dotyczących prowadzenia działań ratownictwa technicznego na drogach, z uwzględnieniem aspektów ratownictwa medycznego.

Zgodnie z art. 13 ust. 6 pkt 14 i 15 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej za organizację szkoleń i doskonalenia pożarniczego oraz szkolenie członków ochotniczych straży pożarnych odpowiada Komendant Powiatowy PSP¹¹.

* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

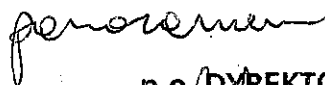
1. Pełne stosowanie zapisów Procedury P 2 Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
2. Opracowanie rzetelnych analiz zagrożeń i zabezpieczenia operacyjnego powiatu.
3. Przeprowadzanie niezbędnej liczby inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu.
4. Podjęcie działań w celu urealnienia normatywu wyposażenia dla podległej JRG PSP.
5. Zintensyfikowanie szkolenia strażaków KSRG w zakresie ratownictwa technicznego oraz udzielania pierwszej pomocy.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Najwyższej Izby Kontroli, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

2

p.o. DYREKTORA
Departament Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Marek Bieńkowski

¹¹ Dz. U z 2009 r. Nr 12, poz. 68 ze zm.